

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-53>

УДК 351

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО В ЕНЕРГЕТИЧНОМУ СЕКТОРІ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

STRATEGIC PARTNERSHIP IN THE ENERGY SECTOR: DEVELOPMENT TRENDS AND PROSPECTS

Негляд Андрій Васильович

аспірант,

Навчально-науковий інститут «Каразінська бізнес школа»

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6940-5514>**Negliad Andrii**

Educational and Research Institute "Karazin Business School"

V.N. Karazin Kharkiv National University

У статті досліджуються механізми стратегічного партнерства в енергетичних системах, які відіграють ключову роль у формуванні ефективної та стійкої енергетичної інфраструктури. Розглянуто основні напрямки інтеграції підприємницьких структур у стратегічні альянси, що сприяють оптимізації бізнес-процесів, покращенню енергоефективності та диверсифікації енергетичних ресурсів. Аналізуються синергетичні, технологічні та інтеграційні механізми партнерства, які забезпечують стійкий розвиток енергетичного сектору через розширення коопераційних зв'язків, впровадження інновацій та використання цифрових технологій. Особливу увагу приділено питанням удосконалення взаємодії між власниками енергетичних активів, постачальниками та споживачами енергії з метою підвищення ефективності галузі. Обґрунтовано необхідність формування гнучких моделей партнерства, які враховують динамічні зміни ринку, екологічні вимоги та технологічні тенденції. У результаті дослідження сформульовано практичні рекомендації щодо посилення стратегічного партнерства в енергетичних системах на основі сучасних підходів до організації коопераційних відносин.

Ключові слова: стратегічне партнерство, енергетичні системи, кооперація, інновації, енергоефективність, інтеграція, синергетичний ефект, цифрові технології, розвиток ринку, диверсифікація.

The article examines the mechanisms of strategic partnership in energy systems, which play a crucial role in shaping an efficient and sustainable energy infrastructure. The main directions of business structure integration into strategic alliances are analyzed, contributing to process optimization, energy efficiency improvement, and energy resource diversification. The study explores synergistic, technological, and integrative partnership mechanisms that ensure the sustainable development of the energy sector through expanded cooperation networks, the introduction of innovations, and the application of digital technologies. The study explores Ukraine's Energy Strategy through 2050, which outlines an investment potential of \$383 billion USD for developing new energy capacities. The strategic framework emphasizes clean energy production, implementation of advanced technological solutions, and enhancement of energy system resilience. The international response to Ukraine's energy challenges encompasses several key directions, notably accelerating the development of decentralized energy systems, including renewable energy sources. The research identifies three primary mechanisms for implementing strategic partnerships in the energy sector: integration, synergistic, and technological. These mechanisms facilitate the unification of energy companies, state institutions, and scientific centers within strategic alliances; combine diverse energy resources and infrastructural solutions; and serve as platforms for integrating innovative energy solutions. Special attention is given to improving interactions between energy asset owners, suppliers, and consumers to enhance industry efficiency. The necessity of forming flexible partnership models that consider dynamic market changes, environmental requirements, and technological trends is substantiated. As a result of the research, practical recommendations are formulated to strengthen strategic partnerships in energy systems based on modern approaches to organizing cooperative relations.

Keywords: strategic partnership, energy systems, cooperation, innovation, energy efficiency, integration, synergistic effect, digital technologies, market development, diversification.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому світі стратегічне партнерство в енергетичному секторі набуває визначального значення для забезпечення довгострокової стійкості економіки України та зміцнення її геополітичних позицій.

Постійний розвиток міжнародних енергетичних відносин свідчить про необхідність поглиблення стратегічного партнерства України з провідними світовими гравцями у сфері енергетики. Розробка та імплементація нових форматів співпраці з країнами ЄС, США та іншими демократичними державами посилює геостратегічні позиції України та розширює її можливості для залучення передових технологій та інвестицій.

Розвиток інтеграційних процесів між Україною та Європейським Союзом у сфері енергетики виявляє значний потенціал для створення єдиного енергетичного простору, що забезпечує стабільність і прогнозованість постачання енергоресурсів. Поглиблення стратегічного партнерства з європейськими країнами значно знижує системні ризики в енергетичному секторі та сприяє підвищенню енергетичної безпеки держави.

Сучасні тенденції сформували зростаючу роль відновлюваних джерел енергії в диверсифікації енергетичного балансу України. Зростання інвестицій у сонячну, вітрову та геотермальну енергетику, а також розвиток біопаливного потенціалу, зміцнюють енергетичну незалежність держави та створюють основи для сталого екологічного зростання.

Процес цифрової трансформації енергетичної інфраструктури також заслуговує на особливу увагу. Впровадження інтелектуальних мереж і новітніх технологій поліпшує управління виробництвом та споживанням енергії, відповідаючи викликам сталого розвитку. Дослідження інтеграційних процесів між Україною та Європейським Союзом в енергетиці засвідчують великий потенціал для створення єдиного енергетичного простору, що забезпечує стабільність постачання енергоресурсів та підвищує енергетичну безпеку країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стратегічне партнерство, можливості та напрями міжнародного науково-технічного співробітництва в галузі енергетики між Україною та країнами Європейського Союзу були предметом детального аналізу багатьох дослідників, таких як В. С. Беліков, О. В. Собкевич, І. О. Стебляк, А. В. Шеченко та інших. Ці роботи свідчать про активний інтерес нау-

кової спільноти до дослідження співпраці в енергетичному секторі, що є особливо актуальним у контексті сучасних викликів, з якими стикається енергетичний ринок.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак, незважаючи на значний обсяг наукового доробку проаналізованих авторів, питання реалізації міжнародного науково-технічного співробітництва в енергетичній сфері з країнами ЄС все ще потребує більш глибокого дослідження. Зокрема, важливо розглянути існуючі бар'єри, які заважають успішній інтеграції України у європейський енергетичний простір, а також можливості, які можуть бути використані для подальшого розвитку відносин на основі взаємної вигоди.

Попри існуючі розробки залишається багато відкритих питань, які вимагають подальшого дослідження, щодо вивчення міжнародного науково-технічного співробітництва, а саме можливостей стратегічного партнерства в енергетиці, щоб забезпечити більш глибоке і всебічне розуміння сучасних тенденцій та перспектив співпраці України з країнами ЄС у цій важливій галузі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в науково-методологічному обґрунтуванні стратегічного партнерства енергетичного сектору та в умовах цифровізації економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблематика енергетичної безпеки України залишається критично важливим питанням національної стійкості в контексті тривалої військової агресії Російської Федерації. Системні атаки на українську енергетичну інфраструктуру, що особливо інтенсифікувалися з жовтня 2022 року, слід розглядати як цілеспрямовану стратегію противника з дестабілізації соціально-економічної ситуації в Україні. Особливо загрозливим є посилення атак з березня 2024 року, що мають потенціал спричинити гуманітарну катастрофу, насамперед у зимовий період. Значні пошкодження генеруючих потужностей порушують доступ громадян та промислових об'єктів до критично важливих послуг з електро- та теплопостачання [2].

Енергетичний комплекс України історично сформувався як потужна галузева структура, що охоплює різноманітні напрями: нафтогазову промисловість, гідроенергетику, електроенергетику, вугільну та атомну галузі. Відповідно до економічних показників, енергетичний сектор посідає стратегічно важливе

місце в національній економіці, забезпечуючи 8% валового внутрішнього продукту та позиціонуючи Україну серед тридцяти провідних країн світу за обсягами споживання енергетичних ресурсів (рис. 1) [3].

Аналіз фінансового впливу енергетики демонструє її вагомість як фундаментального джерела надходжень до державного бюджету. У 2023 році галузь забезпечила 7,6% бюджетних надходжень, що складає майже чверть загального бюджету країни. Значущість енергетичного сектору також відображається у структурі прямих іноземних інвестицій – близько 7% закордонного капіталу спрямовується саме на розвиток електропостачання, що підтверджує привабливість та перспективність галузі для міжнародних інвесторів [1].

Соціально-економічний вплив енергетичного комплексу підтверджується кількістю залученого трудового потенціалу – понад 400 000 фахівців працюють у різних підгалузях енергетики, що робить цей сектор одним із найбільших роботодавців у промисловому сегменті національної економіки.

У 2023 році Міністерством енергетики України було представлено довгострокову Енергетичну стратегію України з горизонтом планування до 2050 року. Відповідно до опублікованого документу, загальний обсяг інвестиційного потенціалу для розбудови нових енергетичних потужностей становить 383 мільярди доларів США [3].

Концептуальні засади стратегії ґрунтуються на необхідності переходу до виробництва чистої енергії, впровадження найсучасніших технологічних рішень, посилення стійкості енергосистеми та підвищення енер-

гетичної безпеки як України, так і європейського континенту в цілому [7]. Стратегічним орієнтиром є досягнення частки відновлюваних джерел енергії на рівні не менше 25% в енергетичному балансі країни до 2030 року, а кінцевою метою визначено досягнення кліматичної нейтральності України до 2050 року (рис. 2).

У відповідь на ці виклики спостерігаємо формування комплексної міжнародної стратегії допомоги, що охоплює кілька ключових напрямів. Насамперед, це прискорення розбудови децентралізованих енергосистем, включаючи відновлювані джерела енергії, що суттєво підвищує стійкість енергосистеми України [4].

Заслуговує на увагу прогрес України у впровадженні ключових енергетичних реформ та сталому відновленні енергетичної інфраструктури, що крокує до глобальної безпечної та сталої енергетичної трансформації [3].

Вражаючим є масштаб фінансової підтримки, що вже мобілізована для енергетичного сектору України – понад 5 мільярдів доларів США, включаючи більш ніж 1 мільярд доларів, виділений після URC24 у червні у відповідь на ескалацію російських атак. Особливої уваги заслуговує Фонд енергетичної підтримки України, створений та керований Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, який вже залучив 768 мільйонів євро грантових внесків від понад 16 міжнародних спонсорів та ЄС. Наукове спостереження за функціонуванням цього фонду демонструє ефективність міжнародних інституційних механізмів у реагуванні на поточні та виникаючі потреби української енергетичної системи в умовах війни [6].

Рис. 1. Енергетичний сектор України: ключові показники

Джерело: розроблено автором за даними [3]

Енергетична стратегія України до 2050 року

Загальний обсяг інвестицій: 383 млрд доларів США

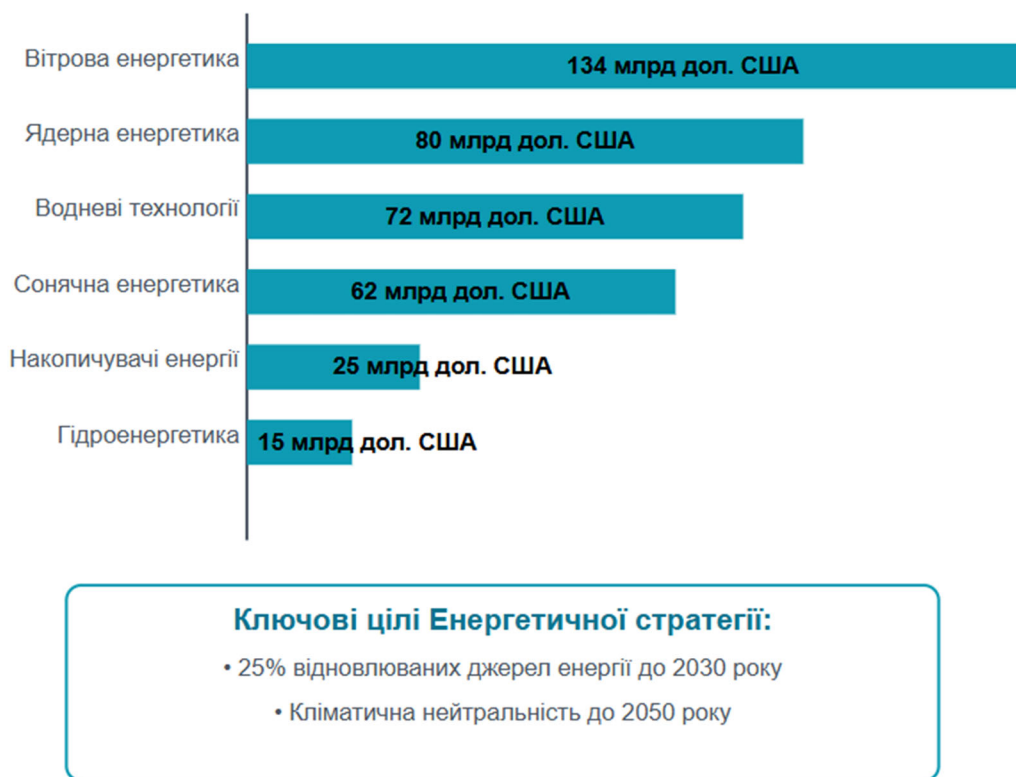

Рис. 2. Енергетична стратегія України до 2050 року

Джерело: розроблено автором за даними [3]

Механізм цивільного захисту Європейського Союзу також робить вагомий внесок у задоволення найбільш нагальних потреб енергетичного сектору України. Обладнання та інфраструктура, що постачаються через цей механізм, охоплюють виробництво енергії, трансформацію та ремонтні роботи. Розрахункова генеруюча потужність допомоги становить 960 МВт, що покриває потреби близько 6,5 мільйонів людей. Значні поточні донорські внески, включаючи цілу теплову електростанцію, забезпечать додаткові 560 МВт виробничих потужностей [9].

З наукової перспективи, особливо значущим є прогрес України у впровадженні реформ, спрямованих на досягнення цілей чистого енергетичного переходу, зокрема: прийняття Національного плану з енергетики та клімату на період до 2030 року, вдосконалення ринкових механізмів підтримки розвитку відновлюваних джерел енергії, початок парламентської законодавчої процедури щодо транспонування Пакету електроенер-

гетичної інтеграції у національне первинне законодавство, а також затвердження Стратегії розвитку розподіленої генерації на період до 2035 року [11].

Наукове дослідження подальших ключових реформ в рамках процесу вступу до ЄС, Енергетичного співтовариства, Плану для України та Національного плану з енергетики та клімату виявляє ряд важливих напрямків: імплементація ЄС в енергетичному секторі, подальша лібералізація ринків електроенергії та природного газу, зміцнення незалежності енергетичного регулятора, впровадження принципів сталого корпоративного управління відповідно до стандартів ОЕСР в енергетичних державних підприємствах, розробка стратегій, рамок та законодавства для покращення енергоефективності та сприяння розвитку децентралізованих рішень у сфері відновлюваної енергетики, проектування та реалізація механізму ціноутворення на вуглець з перспективою приєднання до Європейської системи торгівлі викидами [8].

Для забезпечення прозорості звітності та оцінки реформ в енергетичному секторі важливим є внесок міжнародних інституцій та громадянського суспільства, зокрема ЄБРР, ЄІБ, Світового банку, МФК, ПРООН, Глобального договору ООН, Ділової консультативної ради Донорської платформи України та DiXi Group. Науково значущим є внесок Секретаріату Енергетичного Співтовариства у наданні екстреної енергетичної допомоги українському енергетичному сектору, а також інші види діяльності, такі як правова допомога, моніторинг енергетичного ринку та підтримка реформ енергетичного ринку, а також допомога у зеленій реконструкції та відновленні енергетичного сектору України [5].

Цифрова трансформація бізнесу та суспільства загалом визначає ключові вектори розвитку світової економіки. Одним із найважливіших аспектів цього процесу є модернізація

енергетичних систем, що включає трансформацію традиційних галузей, їхню конвергенцію, розвиток технологічних інновацій та впровадження нових бізнес-моделей. В умовах зростаючого попиту на енергетичні ресурси та необхідності забезпечення сталого розвитку стратегічне партнерство відіграє ключову роль у формуванні ефективних енергетичних рішень, диверсифікації джерел постачання та підвищенні енергоефективності.

Впровадження стратегічного партнерства у сфері енергетики сприяє зміцненню енергетичної безпеки, стимулює інвестиції в інноваційні технології та забезпечує стабільність енергопостачання. Основними механізмами реалізації такого партнерства є (рис. 3):

1. Інтеграційний механізм, який передбачає об'єднання діяльності енергетичних компаній, державних інституцій та наукових центрів у межах стратегічних альянсів.

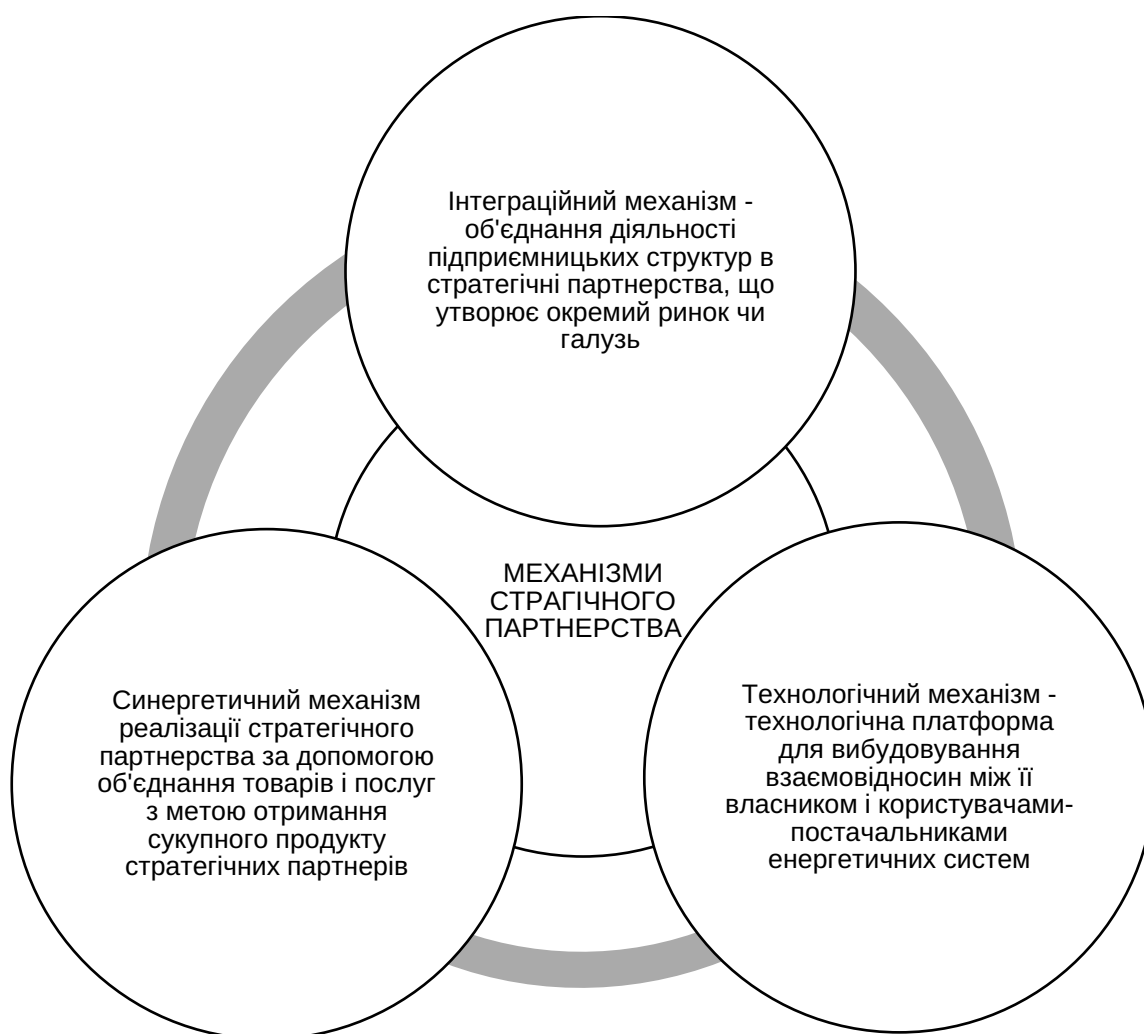

Рис. 3. Схема реалізації механізмів стратегічного партнерства науково-методологічного контенту

Джерело: розроблено автором

2. Синергетичний механізм, що полягає в поєднанні різних енергетичних ресурсів, технологій та інфраструктурних рішень з метою забезпечення ефективного постачання та споживання енергії.

3. Технологічний механізм, який виступає платформою для інтеграції новітніх енергетичних рішень, розбудови партнерських відносин між постачальниками енергетичних систем та їхніми користувачами.

Застосування стратегічного партнерства у сфері енергетики дозволяє значно підвищити ефективність використання ресурсів, знизити залежність від викопного палива та сприяти розвитку сталої енергетики. Це забезпечує не лише економічну стабільність, а й сприяє переходу до більш гнучких, адаптивних та технологічно розвинених енергетичних систем, здатних відповідати на сучасні виклики глобального енергетичного ринку.

Розвиток стратегічного партнерства в енергетичних системах визначається обраною стратегією співпраці та методами інтеграції підприємницьких структур у межах енергетичних альянсів. Варіативність підходів до формування та розвитку таких партнерств представлено в табл. 1.

У відповідь на сучасні виклики в енергетичній сфері Європейський Союз реалізує ініціативу, спрямовану на забезпечення енер-

гетичної безпеки, скорочення залежності від викопних енергоресурсів та прискорення переходу до відновлюваних джерел енергії. Дана стратегія є ключовим елементом політики сталого розвитку ЄС, що поєднує заходи з підвищення енергоефективності, розширення можливостей зеленої енергетики та диверсифікації постачань енергоносіїв.

Однією з найбільш масштабних ініціатив у цьому напрямі є програма REPowerEU, яка була розроблена у відповідь на загострення енергетичної кризи та необхідність зміцнення незалежності європейської енергосистеми. Вона спрямована не лише на оперативне реагування на сучасні виклики, а й на створення довгострокових умов для розвитку сталої енергетики та зменшення впливу енергетичного сектору на зміну клімату [10]. Комплексний підхід до реалізації програми дозволяє не лише подолати поточні енергетичні виклики, а й закласти основу для стабільного економічного зростання та сталого розвитку Європейського Союзу (рис. 4).

З метою зміцнення енергетичної безпеки та зниження залежності від російських енергоресурсів Європейський Союз впроваджує комплекс заходів, передбачених ініціативою REPowerEU. Відчутне скорочення споживання природного газу стало ключовим чинником стабілізації енергетичного ринку

Таблиця 1

Стратегії формування стратегічного партнерства в енергетичному секторі (ЕСП)

№ п/п	Стратегії формування ЕСП	Ключові положення стратегії формування ЕСП	Способи розвитку ЕСП
1	Стратегія орієнтації на споживачів енергоресурсів	Залучення клієнтів (споживачів енергії), передача їхніх запитів партнерам-виконавцям (постачальникам, операторам) і координація надання енергетичних послуг	Рівноправне залучення партнерських ресурсів і компетенцій
2	Стратегія орієнтації на постачальників та операторів енергосистеми	Залучення постачальників енергоресурсів, операторів систем розподілу та передачі, організація їхньої ефективної взаємодії зі споживачами в межах єдиної платформи	Рівноправне залучення партнерських ресурсів і компетенцій
3	Стратегія ключового партнера-оператора	Створення власної енергетичної інфраструктури (платформи) та поступове залучення нових партнерів-операторів для розширення доступу до енергоресурсів	Перевага власних ресурсів і компетенцій із залученням партнерських
4	Стратегія обслуговування ринку власного енергетичного продукту	Залучення партнерів для обслуговування ринку, який формується навколо власного (базового) енергетичного продукту або технології	Перевага власних ресурсів і компетенцій із залученням партнерських

Джерело: розроблено автором

Рис. 4. Основні напрями ініціативи REPowerEU

Джерело: розроблено автором

та забезпечення стратегічних запасів енергоресурсів у країнах ЄС. Завдяки спільним зусиллям громадян, бізнесу та держав-членів вдалося перевищити цільовий показник добровільного скорочення споживання газу на 15%, визначений Регламентом про узгоджені заходи зменшення попиту на газ. У період з серпня 2022 року по березень 2024 року попит на природний газ знизився на 18%, що дозволило заощадити 125 млрд кубічних метрів газу. Це скорочення стало вирішальним фактором для досягнення високого рівня наповнення газових сховищ, необхідного для запобігання енергетичним кризам. Так, у 2023 році ЄС досяг 90% заповненості газових сховищ ще в середині серпня, випередивши встановлений строк більш ніж на два місяці.

На 1 квітня 2024 року рівень заповнення сховищ становив 59%, що є рекордним показником для завершення зимового періоду [5].

Окрім зменшення залежності від імпортних енергоносіїв, ЄС приділяє значну увагу підвищенню енергоефективності. У вересні 2023 року було ухвалено переглянута Директиву про енергоефективність, яка передбачає досягнення обов'язкового скорочення споживання енергії на 11,7% до 2030 року відносно базового сценарію 2020 року. Також погоджено оновлену Директиву про енергетичні характеристики будівель, яка передбачає масштабну модернізацію житлового фонду та підвищення енергоефективності будівель до 2030 року [10].

Аналіз енергоспоживання свідчить про поступовий рух у напрямку реалізації постав-

лених цілей. У 2022 році кінцеве споживання енергії в ЄС знизилося до 940 млн тонн нафтового еквівалента, що на 2,8% менше порівняно з 2021 роком. Незважаючи на те, що цей результат було досягнуто в умовах аномально високих цін на енергоносії, він демонструє ефективність заходів у сфері енергоефективності [5].

Однак реалізація цих стратегічних завдань потребує комплексного підходу та узгоджених дій на рівні державної політики. Складну нау-

кову та практичну задачу на загальнодержавному рівні пропонується вирішити шляхом розробки та впровадження цілісної системи взаємопов'язаних заходів (табл. 2).

Представлена методика передбачає здійснення комплексного оцінювання ефективності спільного підприємства шляхом розрахунку інтегрального показника, який акумулює різноспрямований вплив індикаторів фінансового, соціального, науково-технічного та інституційного блоків оцінювання.

Таблиця 2

Система механізмів підвищення ефективності міжнародного спільного підприємництва в секторі ВДЕ України

Механізми	Заходи
1	2
Контракти та угоди	Спеціальні інвестиційні контракти (СІК). Угоди про розподіл продукції (УРП). Угоди про державно-приватне партнерство (ДПП). Пріоритетні інвестиційні проєкти. Контракти купівлі-продажу електроенергії (РРА). Енергосервісні контракти (ESCO). Угоди про трансграничні інвестиції та зелені сертифікати. Контракти в рамках механізму вуглецевих квот.
Податкові та квазіподаткові стимули:	Податкові стимули Звільнення від сплати ПДВ на імпорт обладнання для ВДЕ. Звільнення від податку на прибуток для підприємств, що інвестують у ВДЕ, на певний період. Прискорена амортизація обладнання для виробництва енергії з відновлюваних джерел. Зниження або скасування екологічного податку для підприємств, які використовують ВДЕ. Пільги на земельний податок для об'єктів, що займаються виробництвом енергії з ВДЕ. Квазіподаткові стимули Гарантовані "зелені" тарифи – довгострокові контракти для викупу електроенергії за фіксованою ставкою. Компенсація частини інвестиційних витрат через державні програми підтримки. Звільнення від сплати акцизу на електроенергію, вироблену з ВДЕ. Можливість участі в системі торгівлі вуглецевими квотами, що дозволяє отримувати додатковий дохід за скорочення викидів парникових газів. Доступ до грантового фінансування та субсидій на розробку й впровадження ВДЕ-проєктів.
Фінансові механізми	Гарантовані "зелені" тарифи. Державні субсидії. Пільгове кредитування. Програма "теплих кредитів". Кредити від міжнародних фінансових інституцій. Гранти та донорські програми. Фінансування через угоди про торгівлю вуглецевими квотами. Лізинг обладнання. Енергосервісні контракти (ESCO). Прямі іноземні інвестиції (FDI). Аукціони для ВДЕ. "Зелені" облігації. Корпоративні РРА (Power Purchase Agreements).

Продовження Таблиці 2

1	2
Зелені інструменти	Зелені сертифікати "Зелені" облигації Аукціони для ВДЕ Програми фінансування через міжнародні зелений фонди Торівля вуглецевими квотами Зелені кредитні лінії від банків Інвестиційні пільги для проектів ВДЕ Інструменти для фінансування через механізм проектів CDM (Clean Development Mechanism) Корпоративні "зелені" облигації для фінансування ВДЕ-проектів Вуглецеві угоди для інвесторів у ВДЕ
Політичні механізми сприяння впровадженню результатів НДДКР	Державне фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у ВДЕ Створення сприятливого регуляторного середовища для впровадження інновацій Податкові пільги для компаній, які впроваджують нові технології ВДЕ Законодавчі ініціативи, що стимулюють використання результатів НДДКР у відновлюваній енергетиці Інвестиційні субсидії та гранти для розробників та впроваджувачів новітніх технологій у сфері ВДЕ Підтримка партнерства між науковими установами та промисловістю для спільного впровадження інновацій Інтеграція результатів НДДКР у державні програми та стратегії розвитку енергетики Міжнародне співробітництво та участь у глобальних ініціативах з розвитку ВДЕ та екологічних технологій Підтримка інновацій у ВДЕ через механізми державного-private партнерства (ДПП) Створення стимулів для комерціалізації технологій ВДЕ через технологічні парки та інноваційні центри.
Удосконалення системи освітньої підтримки та підготовки кадрів у секторі ВДЕ	Розвиток спеціалізованих програм, практично орієнтованих курсів, міжнародного співробітництва та онлайн-навчання для забезпечення кваліфікованих фахівців у галузі.

Джерело: розроблено автором

Враховуючи, що міжнародне спільне підприємство виступає перспективним механізмом розвитку сектору відновлюваної енергетики в країні, актуалізується необхідність наукового обґрунтування шляхів удосконалення інституційних умов функціонування спільних підприємств на території України з метою підвищення ефективності їхньої діяльності. Це потребує розробки комплексного методологічного підходу до оцінювання та оптимізації механізмів міжнародного співробітництва в енергетичному секторі.

Висновки. Стратегічне партнерство в енергетичному секторі України є ключовим для економічної стійкості та посилення позицій країни на міжнародній арені. У умовах гео-

політичних загроз активізація співпраці з ЄС стає важливою для забезпечення енергетичної безпеки та стабільності постачання енергоресурсів. Глибша інтеграція України з ЄС відкриває можливості для залучення новітніх технологій, інвестицій і зниження ризиків для енергетичного сектору.

У грудні 2023 року була створена Європейська коаліція з фінансування енергоефективності для залучення приватного капіталу та впровадження енергоефективних технологій в ЄС. Незважаючи на досягнуті результати, необхідно продовжити роботу над виконанням нових нормативних вимог. Європейська комісія розробляє рекомендації для полегшення імплементації оновленої Директиви про енергоефективність.

Ініціатива REPowerEU показує ефективність комплексного підходу до енергетичної безпеки ЄС, вирішуючи проблеми стабільності енергопостачання, економічної стійкості та екологічної відповідальності.

Стратегічне партнерство в енергетиці має важливий вплив на економічну безпеку України, особливо через постійні атаки на енергетичну інфраструктуру. Це підкреслює необхідність удосконалення національної енергетичної стратегії, зокрема через розвиток відновлюваних джерел енергії та цифрових технологій для підвищення ефективності інфраструктури. Інвестиції в новітні енергетичні технології, зокрема вітрову, сонячну та

водневу енергетику, зменшують залежність від традиційних ресурсів та зміцнюють енергетичну незалежність України.

Таким чином, науковий аналіз стратегічного партнерства в енергетичному секторі України дозволяє зробити висновок про його визначальну роль у забезпеченні сталого розвитку національної економіки, підвищенні енергетичної незалежності та успішній інтеграції до європейської енергетичної системи. Реалізація комплексних партнерських ініціатив, обґрунтованих науковими дослідженнями, сприятиме зміцненню економічної стабільності, енергетичної безпеки та екологічної стійкості України у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бабина О. М. Сутність інноваційно-інвестиційної діяльності у контексті розвитку альтернативних джерел енергії // *Ефективна економіка*. – 2021. – № 11.
2. Бабич Д. В., Чобіток В. І., Чобіток І. О. Ефективність інноваційно-інвестиційного розвитку енергетичного комплексу країни в умовах нестабільності // *Проблеми економіки*. – 2024. – № 3. – С. 68–75.
3. Інвестиційні можливості сектору енергетики. *Ukrinvest*. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2024/11/energetychnyj-sektor-ukrayiny2-1.pdf> (дата звернення: 02.03.2025).
4. Климчук О. В. Пріоритетні напрями розвитку енергетичного сектора України на економіко-екологічних засадах // *Бізнес Інформ*. – 2018. – № 8. – С. 76–81.
5. Огляд економіки у березні 2024. Як українській економіці витримати нові удари по енергетиці? *Центр економічної стратегії*. URL: https://ces.org.ua/economic_review_march_2024/. (дата звернення: 02.03.2025).
6. Олексів І. Б., Дрібнюк А. М. Аналіз сучасних інструментів інвестування у відновлювальну енергетику України // *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. – 2023. – № 2. – С. 315–325.
7. Пріб К. А. Інвестування в розвиток відновлюваних джерел енергії // *Наукові записки НаУКМА. Серія «Економічні науки»*. – 2021. – Т. 6, Вип. 1. – С. 111–116.
8. Скібська К. О., Шeverдін О. О. Огляд практики соціально відповідального інвестування в сучасних енергетичних проєктах // *Бізнес Інформ*. – 2024. – № 6. – С. 176–181.
9. Скрипник А. В., Нам'ясенко Ю. О., Сабіщенко О. В. Енергетичний сектор України: крах чи виживання // *Проблеми економіки*. – 2018. – № 1. – С. 122–134.
10. Стійкість критичної енергетичної інфраструктури та життєдіяльність громад. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://www.niss.gov.ua/publikatsiyi/analitichni-dopovidi/stiykist-krytychnoyi-enerhetychnoyi-infrastruktury-ta>. (дата звернення: 02.03.2025).
11. Шуляк І. П., Войтко С. В. Забезпечення розвитку світової енергетики на засадах соціально відповідального інвестування // *Актуальні проблеми економіки та управління*. – 2020. – Вип. 14. – С. 1–7.

REFERENCES:

1. Babina, O. M. (2021). Sutnist' innovatsiino-investytsiinoi diial'nosti u konteksti rozvytku alternatyvnykh dzherel enerhii [The essence of innovation and investment activities in the context of alternative energy sources development]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, (11).
2. Babich, D. V., Chobitok, V. I., & Chobitok, I. O. (2024). Efektivnist' innovatsiino-investytsiinoho rozvytku enerhetychnoho kompleksu krainy v umovakh nestabil'nosti [Efficiency of innovative and investment development of the energy sector of the country under instability]. *Problemy ekonomiky – Problems of Economy*, (3), 68–75.
3. Invesytsiini mozhlyvosti sektoru enerhetyky [Investment opportunities in the energy sector] (2024). *Ukrinvest*. Retrieved from <https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2024/11/energetychnyj-sektor-ukrayiny2-1.pdf> (Accessed March 2, 2025).

4. Klymchuk, O. V. (2018). Priorytetni napriamy rozvytku enerhetychnoho sektora Ukrainy na ekonomiko-ekolohichnykh zasadakh [Priority directions of energy sector development in Ukraine on economic and environmental principles]. *Biznes Inform – Business Inform*, (8), 76–81.
5. Ohliad ekonomiky u berezni 2024 roku: Yak ukrains'kii ekonomitsi vytrymaty novi udary po enerhetytsi? [Economic review in March 2024: How can Ukraine's economy withstand new energy shocks?] (2024). *Tsentr Ekonomichnoi Stratehii – Center for Economic Strategy*. Retrieved from https://ces.org.ua/economic_review_march_2024/ (Accessed March 2, 2025).
6. Oleksiv, I. B., & Dribniuk, A. M. (2023). Analiz suchasnykh instrumentiv investuvannia u vidnovliuval'nu enerhetyku Ukrainy [Analysis of modern investment tools in Ukraine's renewable energy sector]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku – Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Development Problems*, (2), 315–325.
7. Pryb, K. A. (2021). Investuvannia v rozvytok vidnovliuval'nykh dzherel enerhii [Investment in the development of renewable energy sources]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Seriya "Ekonomichni nauky" – Scientific Notes of NaUKMA. Series "Economic Sciences"*, 6(1), 111–116.
8. Skibska, K. O., & Sheverdin, O. O. (2024). Ohliad praktyky sotsial'no vidpovidal'noho investuvannia v suchasnykh enerhetychnykh proiektakh [Review of socially responsible investment practices in modern energy projects]. *Biznes Inform – Business Inform*, (6), 176–181.
9. Skrypyuk, A. V., Nam'jasenko, Yu. O., & Sabishchenko, O. V. (2018). Enerhetychnyi sektor Ukrainy: krakh chy vyzhyvannia [The energy sector of Ukraine: Collapse or survival]. *Problemy ekonomiky – Problems of Economy*, (1), 122–134.
10. Stiikist' krytychnoi enerhetychnoi infrastruktury ta zhyttiedial'nist' hromad [Resilience of critical energy infrastructure and community livelihoods] (2024). *Natsional'nyi Instytut Stratehichnykh Doslidzhen' – National Institute for Strategic Studies*. Retrieved from <https://www.niss.gov.ua/publikatsiyi/analichnyi-dopovid/stiikist-krytychnoi-enerhetychnoi-infrastruktury-ta> (Accessed March 2, 2025).
11. Shuliak, I. P., & Voitko, S. V. (2020). Zabezpechennia rozvytku svitovoi enerhetyky na zasadakh sotsial'no vidpovidal'noho investuvannia [Ensuring the development of global energy on the principles of socially responsible investment]. *Aktual'ni problemy ekonomiky ta upravlinnia – Current Problems of Economics and Management*, (14), 1–7.